

Силабус курсу «Фактчекінг»

Галузь знань: **06 «Журналістика»**
Спеціальність: **061 «Журналістика»**
Ступінь вищої освіти: **перший (бакалаврський)**
Освітньо-професійна програма: **«Правова журналістика»**

Рік навчання: **2**
семестр: **3**

Кількість кредитів: **5**
мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ

ПП: доктор філол. наук, проф. *Юрій Фінклер*

Контактна інформація: bubabu@meta.ua +380679391878

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Фактчекінг» – навчальна дисципліна, яка присвячена технології виявлення неправдивої інформації в журналістському продукті. Цей курс формує профіль фахівця у його вмінні провадити верифікацію інформації з метою виявлення фейків та неправдивого контенту. Вивчення цієї дисципліни передбачає формування навиків верифікації інформації у засобах масової комунікації та експертної аналітичної журналістики, володіння практичними навичками щодо верифікації в журналістських матеріалах та в подачах в інших інформаційних ресурсів.

Метою викладання дисципліни є забезпечення як теоретичних знань у галузі верифікації інформації, так і практичних навичок фактчекінгу. Йдеться про конгломератну форму теоретичної і практичної підготовки студента, володіння ним цілим комплексом теоретико-прикладного матеріалу щодо розуміння специфіки та особливостей видів неправдивої інформації, походження фейків, тлумаченні контенту, внутрішнього та зовнішнього рівнів перевірки фактичного матеріалу, інтелектуального фактчекінгу.

СТРУКТУРА КУРСУ

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	1. Сутність фейків	Розуміти проблеми стратифікації понять "комунікація" та комунікаційних практик. Знати місце фейків в соціальних комунікаціях.	поточне опитув.

2	2. Типологія походження фейків	Орієнтуватись у проблемах фейків через кадрові та організаційні кризи. Знати феномени технологічних криз.	поточне опитув.
3	3. Фейки зовнішніх криз	Орієнтуватись у проблемах фейків через природні, конфронтаційні та регуляторні кризи. Знати феномени фейків криз злочинних дій.	поточне опитув.
4	4. Фейки як принципи висвітлення криз	Орієнтуватись у таких чинниках фейків як закритість, страх правди, брутальність та каламутність контексту.	поточне опитув.
5	5. Антидії фейкам як принципу висвітлення криз	Знати феномени швидкої дії, емпатії та відчуттів, демонстрації реалій.	поточне опитув.
6	6. Ступінь правомірності контенту	Розуміти ключові проблеми суспільності та важливості інформації. Враховувати у своїй практиці предметність суспільного інтересу та предметність приватного інтересу.	поточне опитув.
7	7. Типологія фейків	Вміти розрізняти приклади глибоких фейків, чепінгу, еко-камери, медійного літератизму, clickbaits'у, біасу.	поточне опитув.
8	8. Логіка і фейки	Розуміти взаємозв'язок у ланцюжках "фейки і формальна логіка", "фейки і неформальна логіка", "помилки формальної логік"	поточне опитув.
9	9. Логічна методологія перевірки фейків	Розуміти контент онлайн-медій та відтворення реальності. Знати принцип реальності в інтернет-журналістиці. Знати об'єктивний та суб'єктивний чинники контенту онлайн-медій	поточне опитув.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні джерела

1. Гороховський О. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи. Прага : KUFR, 2018. 144 с.
2. Опришко Л., Сафаров А., Чуранова О. Правила світу інформації: як українським медіа наблизитися до європейських стандартів : посібник для журналістів. Київ : «К.І.С.», 2019. 108 с.
3. Посібник з верифікації [електронний документ] / за ред. Крейга Сільвермана; переклад та адаптація В'ячеслав Білоусов. URL:

http://verificationhandbook.com/downloads/verification_handbook_ua.pdf (дата доступу: 26.12.2017).

Додаткові джерела

1. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О. Посібник із журналістських розслідувань. Теорія та практика. Київ : Друкарня Бізнесполіграф. 2013. 190 с.
2. Ейсмунт В. Інструменти фактчекінгу: як професійно відрізнити брехню від правди. 2016. URL: <https://imi.org.ua/articles/instrumenti-faktchekingu-yak-profesiyno-vidriznyati-brehnyu-vid-pravdi-i407>
3. Іванов В. Вимоги до роботи з фактами та джерелами інформації в мас-медіа.
4. *Інформаційне суспільство*. 2015. Вип. 22. С. 17–20.
5. Пида Г. Верифікація або як не стати жертвою фейків. URL: <https://www.mediakrytyka.info/za-scho-krytykuyut-media/veryfikatsiya-abo-yak-ne-statyzhertvoyu-feykiv.html>
6. Почепцов Г. Фейк. Технології створення реальності. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія. 2018. 175 с.
7. Рябічев В. Верифікація контенту в соціальній медіа. Актуальні питання масової комунікації. 2015. №18. С. 44–61.
8. Савош Я. Як ефективно гуглити й перевіряти інформацію. URL: <https://ms.detector.media/how-to/post/15570/2016-01-11-yak-efektivno-gugliti-i-pereviryatiinformatsiyu/>
9. Шевченко В. Фактчекінг і верифікація у журналістській роботі. *Образ*. 2018. Вип. 1 (27). С. 140–153. URL: http://obraz.sumdu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/05/16_Shevchenko.pdf
10. Graves L. Deciding What’s True. The Rise of Political Fact-Checking in American Journalism. 2016. 336 p.
11. Brandtzaeg P., Følstad A., Domínguez M. How Journalists and Social Media Users Perceive Online Fact-Checking and Verification Services. *Journalism Practice*. 2018. Volume 12. P. 1109–1129.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. За об’єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фактчекінг» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Заліковий модуль 1		Заліковий модуль 2		Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять із тем 1-5 (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	Письмова модульна контрольна робота за матеріалами тем 1-4. Модульний тест здобувачі освіти виконують у системі Moodle поза аудиторією.	Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне із балів, отриманих під час практичних занять із теми 5-9 (кожен здобувач має бути оцінений не рідше, ніж раз на два заняття).	Письмова модульна контрольна робота за матеріалами тем 5-9. Модульний тест здобувачі освіти виконують у системі Moodle поза аудиторією.	Оцінка за тренінги виставляється як середнє арифметичне із балів, отриманих під час проведення тренінгів	Підсумковий бал за самостійну роботу обчислюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи впродовж семестру.

Шкала оцінювання для заліку

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
	залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	